

Kirjeopisto Via

- viisikymmentä vuotta ajatusjoogaa

Kirjeopisto Vian perustamisesta tulee 50 vuotta alkukesästä. Opiston perusti 7.6.1955 Savonlinnassa Tyyne Matilainen (1911-1989) työtoverinsa Mirja Salosen (1925-2002) kanssa. Toiminnan alkuvaiheen aikana vuosina 1955-1957 he loivat Kirjeopisto Vian raja-joogajärjestelmän ja kirjoittivat kymmenen opetuskirjettä sitä mukaa kun oppilaat etenivät harjoituksessaan. Opetuskirjeet ovat edelleen opetuksen pohjana.

TUULA UUSITALO

Tyyne Matilaisella ja Mirja Salosella oli kummallakin teosofinen pohja ja sen mukaiset korkeat ihanteet. He pohtivat vakavasti sitä miten henkiset ihanteet saataisiin unelmista käytännön tasolle. Vuorisaarna kaikessa vaatavuudessaan oli yksi inspiraation lähteistä – Vuorisaarna miettisään Tyyne Matilainen oivalsi, että Jeesus Kristuksen ja muiden maailmanopettajien eettiset opetukset olisi helpompi ottaa vastaan ja omaksumaa, kun ne esitettäisiin positiivisessa muodossa. Sen vuoksi Tyyne Matilainen ja Mirja Salonen saivat idean kehittää yhdessä henkisen kehityksen metodin, jossa looginen positiivinen ajattelu toimii eettisen oppimisen apuvälineenä. Samalla alettiin

hyödyntää silloin vielä lähes käyttämätöntä voimavaraa, ajatusvoimaa lainalaisuuksineen.

Heidän johtotähtenään oli luoda uudenlainen rajajooga, jonka tulisi soveltua hyvin suomalaisille ja yleensäkin länsimaiseen aktiiviseen elämäntapaan tottuneille ihmisille. Kirjeopistomuoto opetuskirjeineen helpottaisi opin saatavuutta eikä esim. asuinpaikka tulisi esteeksi.

Luonteen jalostaminen ja anteeksi saaminen

Luonne on ihmisen pysyvä oma, ilman oman luonteen myötävaikutusta ihanteellisuus on tosielämässä vaikeaa. Kirjeopisto Vian opetuksessa siis aloitetaan luonteesta. Loogisen positiiv-

visen ajattelun metodi antaa keinoja ajatuselämän positivistiseksi ja sitä kautta luonteen jalostamiseksi.

Luonteen jalostuminen luo edellytyksiä kunnostaa myös omia ihmissuhteitaan. Ihmissuhteiden kunnostamisen kuuluu – lähestulkoon omalla metodinaan – ajatuksin tapahtuva anteeksipyyttäminen sisältäen myös anteeksiantamisen ja anteeksi saamisen. Jo pelkästään anteeksipyyntö tekevät tietä Pyhälle kunnioitukselle ja Kristus-rakkautelle, joiden kautta ihmiset löytävät helpommin toistensa parhaat puolet – myös käytännön toimissa.

Tähän liittyy Ikuisen Itsen, ts. ihmisen sisimmän olemuksen sekä samalla jumalallisen puolen löytäminen. Korkeamman Minänsä kautta ihminen löytää oman Ikuisen Itsensä. Oma Ikuinen Itse taas on osa suuresta Ikuisesta Itsestä, jota kutsutaan esim. maailmansieluksi tai kaikkialliseksi Hengeksi, Jumalaksi tai yksinkertaisesti Korkeimmaksi. Jokainen ihminen on Ikuisen Itsen osa, ja jalostuneelle altruistiselle ihmiselle ”Minä” tarkoittaa aina myös muita ihmisiä, ts. Ikuisen itsen osia.

Siinä kuvassa me kaikki olemme osia yhteisestä, aikakausien saatossa kehittyneestä Minästä, jonka hyväksi ja huonoiksi ymmärrettyihin tekoihin itse kullakin on jokin osuus. Sen ymmärrettyään tulee halu sovittaa tapahtunutta ja anteeksi pyytäminen

Kesäkurssilaisia Kaukalinnassa puutarhan puolella.

– tiedossa olevista syyllisyyksistä riippumatta – alkaa tuntua luonteelta. Kun jokin ei-toivottu tai paha asia on annettu anteeksi sekä myös pyydetty ja saatu anteeksi, se vapauttaa energiaa kaikissa osallisissa: se on silloin sovittu.

Ajatusvoima ja rajajooga

Ajatusvoiman antamat monipuoliset mahdollisuudet otettiin käyttöön Kirjeopisto Vian opetuskirjeissä. Opetuskirjeiden ajatusvoimaa koskeva teoriaosa on uranuurtajien työtä – voisinväittää, että sen merkitys ihmisen henkisellem kehitykselle on samaa luokkaa kuin suhteellisuusteoria fysiikalle.

Vanhemmat joogat ym. menetelmät ovat kyllä toimivia, mutta uusi oivallus on tuonut mukanaan arvokkaita ihmisen nykyiseen kehitysvaiheeseen liittyviä mahdollisuuksia. Tämän päivän ihmisen on ennen kaikkea ajattelevala olento, mutta ajatusten käyttäminen on koulumattomana varsin sattumanva-

raista ja saattaa toimia ajattelijan itsensä kehitystä vastaan. Ajatusmaailman puhdistaminen, loogistaminen ja positivistisoiminen tekevät ajattelusta kelpoisen välineen henkiselle kehitykselle – oikein ohjattujen ajatusten avulla on mahdollista ohjata myös omia tekojaan, tunteita ja mielihalujaa sekä suunnata tahtoaan kaikkein arvokkaimpien päämäärien toteutumiseen.

Ajatusvoimaa koskevien oivallusten sovellutuksina Kirjeopisto Vian metodissa ovat mantrat, ts. loogisesti rakennetut muodoltaan ja sisällöltään positiiviset lauseet, joiden avulla oppilas saattaa vetää Ikuisen Itsen positiivisia ominaisuuksia luonteeseensa ja anteeksipyyntöä ajatusten siivittämiseksi jopa lähimmäisiinsäkin.

Maailmankatsomuksia yhdistävä Tie

Tyyne Matilaisen saatua oivalluksensa siitä mihin oli pyrittävä, hän kirjoitti Kirjeopisto Vian raja-joogan lähtökoh-

dat mietiskelyohjelmaksi, joka sisälsi hyvin laajan ja kattavan henkisen näkemyksen maailmasta ja ihmisen kehitystavoitteista, johon pitkällä tähtäyksellä sisältyi mm. maailmanrauha. Tästä mietiskelyohjelmasta tuli Kirjeopisto Vian raja-joogan aatteellinen ydin.

Opetuskirjeitä kirjoitettaessa oppilaiden maailmankatsomus otettiin huomioon – olihan yhtenä Kirjeopisto Vian päätavoitteena erilaisten Teiden yhdistäminen. Esim. neljännen opetuskirjeen filosofisluontoinen mantra, joka selittää positiivisuuden ja Kristuksen välisen yhteyden, syntyi luomaan siltaa kristillisen maailmankatsomuksen ja uudemman, positiivisuuden rakentuvan katsomuksen välille. Intialaisperäisen uskomusjärjestelmän oppi karmasta kirjoitettiin opetuskirjeisiin niin hienovaraisesti ja yleisluontoisesti, että minkä tahansa maailmankuvan omaava pystyi omaksumaan siitä jotain kehitykselle olennaista.

Kirjeopisto Viassa uskomukselliset seikat ovat kuitenkin toissijaisia. Tarkoitus ei ole kasvattaa tietyllä tavalla uskovia ihmisiä vaan ohjata ihmiset kasvamaan ihmisinä täyteen mittaansa.

Rajajoogaa suomeksi

Ajatusvoiman käytön lisäksi Kirjeopisto Vian kehittämässä rajajoogassa oli uutta – perinteiseen rajajoogaan verrattuna – nykyelämään liittyvät painotukset, anteeksipyyntöt ja suomenkielen ominaisuuksien hyväksikäyttö. Kielellinen muutos helpotti asioiden omaksumista ja myös aiheutti sen, että periaatteet sovelletuksiin voitiin ajatella alusta pitäen nykyajan ihmisen perspektiivistä: mikä edistää henkistä kehitystä, mikä jarruttaa sitä. Tai mikä johtaa jumalyhteyteen, mikä taas pudottaa alemman ihmisyyden varaan. Ei oltu enää sidoksissa sanskrittiin ja eri traditioiden tekemien tulkintojen paremmuuteen tai huonommuuteen.

Siitä huolimatta – tai ehkä oikeastaan sen vuoksi – rajajoogan kahdeksanosainen polku tuli erittäin hyvin sisäänrakennettua opetuskirjeiden pääsisältöön, mantroiin. Nyttemmin on oivallettu tämä yhteys Patanjalin jooga-sutriin ja perinteiseen meditaatioon.

Filosofinen yhteisö

Oppilaiden alettua 70-luvun puolivälissä kokoontua, Tyyne Matilainen ja Mirja Salonen pääsivät vihdoin tapaamaan joukkonsa kasvokain ja keskustelemaan heidän kanssaan. Melko pian tehtiin perustavaa laatua oleva päätös: vialaisuudesta ei tulisi uskontoa vaan filosofia. Oli tärkeää kehittää omaa kykyään ajatella ja tietää itse asioita. Oli tärkeää oppia tekemään kysymyksiä, jotta löytyisi jotain uutta.

Keskustelujen kohteena olivat mm. filosofia, tieteet ja taiteet, Jumala, ihminen eri puoliltaan: syntymä, kuolema, elämä, terveys, tajunta, työ, jne. – yleensä näkökulma oli esoteeris-filosofinen. Tämän varsin omaperäisen asennoitumisen kautta pystyttiin avartamaan näkemyksiä moneen suuntaan ja löytämään uusia ajatuksia sovellettavaksi jokapäiväisen elämän tarpeisiin.

Ajatus positiivisuudesta toi oman värinsä vialaisten keskinäisiin pohdintoihin. Esimerkkinä käsitys positiivisesta karmasta, joka edistää ihmisen henkistä kehitystä. Voimakas positiivinen persoona oli sekin hyvä päämäärä henkisen Tien kulkijalle – ”henkinen Tie” taas oli lyhyt ja ytimekäs nimitys henkisesti eteenpäin pyrkivälle elämälle.

Positiivisuuden filosofiaan kuului käsitys korkeimmista luonnontasoisista: paranirvaanisesta tasosta ylöspäin ne ovat täysin positiivisia – negatiivisuus kuuluu alemmille tasoille. Äly, järki, ymmärrys ja intuitio olivat niitä henkisiä aisteja, jotka parhaiten toivat henkisen Tien kulkijalle tietoa sekä

tästä maallisesta maailmasta että korkeimmilta – siis positiivisilta – henkisiltä tasoilta.

Käytännöllinen ja akateeminen

Vialaisen yhteisön myöhempi kehitys on johtanut sekä käytännölliseen että akateemiseen suuntaan.

Tyyne Matilaisen poismenon jälkeen alkoi konkreettinen työnteko, rakennustyö Kerimäellä. Kerimäen työurakkaan kuului mm. kahden vanhan puurakennuksen, entisen kappalaisen pappilan Kaukalinnan ja Vanhan Apteekintalon kunnostaminen. Mikä kaikki on ollut vialaiselle yhteisölle varsinainen voimainkoitos, mutta samalla se on koettu henkisesti arvokkaaksi – se on mm. nostanut esiin aivan erilaisia kykyjä ja lahjakkuuksia kuin sitä edeltävät vaiheet. Henkisellä Tiellä on tärkeää myös toimia ja mennä sitä kautta eteenpäin.

Via-Akatemian asettuminen Kaukalinnan tiloihin on ollut yhteisölle tärkeä etappi, sillä Kirjeopisto Vian rajajoogan ja muun henkisyyden tutkimuksella sekä siihen liittyvällä opiskelulla tulee olla oma paikkansa.

Esoteeris-filosofisesta, sisäänpäin lämpiävästäkin raja-joogan harrastajien joukosta on hioutunut vuosikymmenien saatossa yhteistyökykyinen ja -haluinen henkinen yhteisö.

ultra

Kirjeopisto Vian ja vialaisen yhteisön historia

Kirjeopisto Vian perustajat ja kehittäjät Tyyne Matilainen ja Mirja Salonen. Kuva 1970-80-luvun taitteesta

TERTTU SEPPÄNEN

Kirjeopisto Vian perustamisesta tulee 50 vuotta alkukesästä. Opiston perusti 7.6.1955 Savonlinnassa Tyyne Matilainen (1911-1989) työtoverinsa Mirja Salosen (1925-2002) kanssa. Ensimmäisen vaiheen aikana vuosina 1955-1957 he loivat Kirjeopisto Vian raja-joogajärjestelmän ja kirjoittivat kymmenen opetuskirjettä sitä mukaa kun oppilaat etenivät harjoituksessaan. Opetuskirjeet ovat edelleen opetuksen pohjana.

Alkuvaiheessa oli mukana noin 50-60 oppilasta. Aika ei ollut tuolloin vielä kypsä tämänkaltaiselle toiminnalle ja 1960-luku oli hiljaiseloa kirjeopiston toiminnassa. Opisto ei kuitenkaan lakkautettu. Vuonna 1970 toiminta käynnistyi aktiivisesti ja aktiivisuus jatkuu edelleen. Vuosien mittaan rajajoogan harjoittajia on ollut noin 4000. Vuoden 2002 alusta Kirjeopisto siirtyi Terttu Seppäsen vastuulle.

Oppilasyhdistys Via ry

Vuonna 1975 perustettiin Kirjeopisto Vian oppilasyhdistys, joka muuttui pari vuotta myöhemmin Kirjeopisto Vian Oppilaskunnaksi. Paikallisosastoja oli eri puolille Suomea ja yksi Keski-Euroopassa. Rajajoogaan, filosofiaan, elämäntaitoon, taiteisiin ja melkein mihin tahansa liittyviä keskustelupiirejä esitelmien oli tiuhaan. Oppilaat tuottivat maalauksia, runoja, näytelmiä, sävellyksiä ym. sadoittain ellei enemmänkin.

Vuodesta 1977 lähtien yhdistymiseensä 1998 saakka rekisteröimätön Kirjeopisto Vian Oppilaskunta, joka vastasi rajajoogatoiminnasta ja rekisteröity Via ry, jonka tehtävänä oli yhteisön talouden hoito, toimivat rinnakkain.

Via ry rakentajana

Via ry osti oman toimistotilan Helsingistä 1981. Rahaa lainanmaksuun kerättiin kirpputoreilla, vappuilmapallomyynnillä ja lahjoituksilla. Kurssikeskuskin oli mielessä ja v. 1990 Via ry hankki Kerimäeltä v. 1853 valmistuneen entisen kappalaisen pappilan Kaukalinnan ja kunnosti sen.

Vuonna 1993 Via ry osti Kerimäen keskustasta jugendtyylisen puuhuvilan Vanhan Apteekintalon (rak. 1911), jonka kunnostamisen suunnittelussa on tehty yhteistyötä mm Etelä-Savon ympäristökeskuksen, Kerimäen kunnan ja Museoviraston asiantuntijoiden kanssa. Rakennus on nyt valmistumassa ja toimintaa käynnistetään.

Via-Akatemia

Kirjeopisto Via ja Via ry perustivat vuonna 1995 säätiöpohjaisen Via-Akatemian henkisyyden ja raja-joogan koulutus- ja tutkimuskeskukseksi. Toimitiloiksi säätiölle Via ry lahjoitti kunnostamansa Kaukalinnan. Via-Akatemia on järjestänyt 10-vuotisen historiansa aikana avointa yliopisto-opetusta psykologiassa, filosofiassa, yrityksen taloustieteessä sekä yleisopinnoissa yhteistyössä Joensuun yliopiston kanssa sekä uskontotieteessä Helsingin yliopiston kanssa. Lyhytkurssien suosittuja teemoja ovat olleet astrologia, reiki, NLP, meditatiivinen laulu, psykosynteesi jne. Via-Akatemian ydintarkoitus on kuitenkin vialaisen rajajoogan kehittäminen, tutkiminen ja käytäntöön soveltaminen. Tähän liittyen Via-Akatemian vakio-ohjelmaa ovat kesäkurssit, seminaarit ja syventävät täydennyskoulutukset ym.

Julkaisut

Uusi Safiiri oli Via ry:n jäsenlehtenä vuosina 1975-1996. Vuodesta 1997 Uusi Safiirista tuli yleisölehti ja sen kustantajaksi tuli Via-Akatemian säätiö. Samana vuonna Via ry:n uudeksi jäsenlehteksi tuli Vialainen. Säätiö julkaisi 1995 juhla-kirjan edesmenneen opettaja Mirja Salosen 70-vuotispäivän kunniaksi.

Ensi syksynä ilmestyy Kirjeopisto Vian 50-vuotisjuhla-kirja, jonka artikkeleissa käsitellään vialaisen yhteisön historiaa, vialaisen rajajoogan aatetta ja metodiikkaa sekä tämän joogamuodon harjoittajien kokemuksia.

ultra

